

Az OECD Vesztegetés Elleni Munkacsoportjának ajánlásai

4. értékelési kör

1. A kormányzati és magánszektorban a nemzetközi vesztegetés felderítése tekintetében a munkacsoport azt javasolja, hogy Magyarország tegye meg a következő lépéseket, annak érdekében, hogy a külföldi tisztviselők megvesztegetésének felderítése érdekében fokozza a bejelentő rendszerének hatékonyságát:

a, Erősítse a köz- és a magánszektor, köztük a kis és középvállalkozások tudatosságát arról, hogy egy hatékony bejelentő rendszer hogyan segít felismerni a bűncselekményeket, beleértve a nemzetközi vesztegetést is, és ezáltal növeli az állami és a magán szektor integritását;

b, Tegye egyértelművé, hogy a bejelentő rendszer a nemzetközi vesztegetés gyanújának bejelentésére is vonatkozik;

c, Tisztázza, hogy a három párhuzamosan működő bejelentő rendszer - ombudsman, munkavállalónak fenntartott és költségvetési szervek bejelentő rendszere - hogyan viszonyul egymáshoz;

d, Biztosítani kell, hogy a bejelentők személyazonosságának védelmét szolgáló intézkedések hatékonyak legyenek; és

e, Megfelelő mechanizmust kell biztosítani a megtorlás cselekményeinek orvoslására az állami és a magánszektorbeli alkalmazottakkal szemben, akik jóhiszeműen és ésszerű okokból jelentik az illetékes hatóságoknak a külföldi vesztegetés gyanúját. [2009-es Ajánlás¹ IX., iii]

2. A kormányzati szektorban a nemzetközi vesztegetés felderítése tekintetében a munkacsoport azt javasolja, hogy Magyarország:

a, Hajtsa végre teljes mértékben a 3. értékelési körös ajánlást, annak érdekében, hogy a tudatosságot növelje továbbá, hogy szakpolitikát és eljárást dolgozzanak ki, amely szabályozza az állami tisztviselők törvényes bejelentési kötelezettségét a bűnüldöző hatóságok felé nemzetközi vesztegetés esetén; [2009-es Ajánlás III. i; and IX. ii]

b, Teljes mértékben hajtsa végre a 3. értékelési körös ajánlást annak érdekében, hogy a külföldön működő magyar vállalatokkal együttműködő ügynökségek képzési programokat dolgozzanak ki munkavállalóik számára a nemzetközi vesztegetésre összpontosítva; [2009-es Ajánlás III. i]

c, Fontos, hogy a hivatalos exporthitel-ügynökségek személyzetét képzési és figyelemfelkeltő tevékenységekkel segítsék azért, hogy felismerjék és kezeljék a pályázatot benyújtók és

¹ Az OECD tanács 2009-es ajánlása a nemzetközi kapcsolatokban elkövetett külföldi hivatalos személyek megvesztegetése elleni fellépéshez

ügyfelek esetleges nemzetközi vesztegetéssel összefüggő kockázatait; [2009-es Ajánlás III.; 2006-os Exporthitel Ajánlás] és

d, Tegyenek megfelelő intézkedések annak érdekében, hogy olyan országok külföldi képviselőinek figyelmét felhívják a nemzetközi vesztegetés kockázatára, amelyben a magyar vállalatok jelentős gazdasági tevékenységet folytatnak, továbbá javasolják, hogy rendszeresen monitorozzák a helyi média híreket és tegyék kötelezővé az ilyen információknak a magyarországi illetékes hatóságoknak történő bejelentését. [2009-es Ajánlás III.i]

3. A nemzetközi vesztegetés magánszektor és a civil társadalom általi felderítésével kapcsolatban a munkacsoport azt javasolja, hogy Magyarország teljes mértékben hajtsa végre a 3. értékelési körös ajánlást, ami biztosítja, hogy a számviteli és könyvvizsgálói szakma számára konkrét képzéseket és felkészítést tartsanak nemzetközi vesztegetés témában. [2009-es Ajánlás X. B. v.]

4. A nemzetközi vesztegetés releváns hatóságok általi felderítése és nyomozása kapcsán a következőt javasolja a munkacsoport:

a, Vizsgálja meg Magyarország a nemzetközi vesztegetés kockázatának kiterjedését az alábbi területeken:

1) magyar vállalatok, köztük a kis és középvállalkozások, 2) multinacionális cégek, amelyek Magyarországot gyártási központként használják, majd újra exportálják az árukat más környező piacokra, 3) a multinacionális cégek bővülő jelenléte az új technológián alapuló ipari termelés fejlesztése és exportálása céljából, beleértve a közlekedés, az egészségügy és a gyógyszeripar, valamint 4) a saját tulajdonú vállalatok, beleértve a villamos energia-, gáz-, közlekedési és pénzügyi ágazatokat is;

b, A nemzetközi vesztegetési esetek proaktív felderítésére és vizsgálatára irányuló stratégia kidolgozása és végrehajtása, beleértve a büntetőjogi közösségen belüli és kívüli összes rendelkezésre álló felderítési forrás használatát, valamint a nemzetközi vesztegetést célzó képzéseket is; [Az Egyezmény 5. cikke; 2009-es Ajánlás, I. bekezdés, D paragrafus]

c, Határozzon meg felelősségi területet a nemzetközi vesztegetés elleni fellépés kapcsán beleértve a külföldi leányvállalatokat is, továbbá alaposan vizsgálják ki az ezzel összefüggésben felmerülő gyanús körülményeket; [Az Egyezmény² 5. cikke; 2009-es Ajánlás, I. bekezdés, D paragrafus]

d, A Vesztegetés Elleni munkacsoport javasolja, hogy Magyarország növelje a szakértők számát és a forrásait azért, hogy megelőzze az előreláthatólag növekedő számú jogesetet elősegítve hagyományos és fedett felderítési eszközökkel; [Az Egyezmény 5. cikke; 2009-es Ajánlás, I-es melléklet, D paragrafus]

e, Értékelje a nemzetközi vesztegetéssel összefüggő pénzmosás kockázatát a magyar vállalatokkal, köztük a külföldi leányvállalatokkal kapcsolatban, növelje az ilyen

² Vesztegetés Elleni Egyezmény

kockázatokkal kapcsolatos tudatosságot az AML/CFT³ rendszerben, és fontolja meg a tipológiák használatát erre a célra. [Az Egyezmény 7. cikke]

5. A nemzetközi vesztegetési ügyek adózással összefüggő információk alapján történő felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárása tekintetében a munkacsoport javasolja, hogy Magyarország:

a, Megfelelő jogi és adminisztratív keretrendszert kell létrehozni annak érdekében, hogy megkönnyítsék az adóhatóságok bejelentését a Legfőbb Ügyészség Központi Nyomozó Irodája felé abban az esetben ha nemzetközi vesztegetés gyanúja merül fel;

b, Készítsen útmutatót az adóhatóságoknak az ilyen bejelentések megkönnyítése érdekében;

c, A munkacsoport továbbá javasolja, hogy Magyarország hajtsa végre teljes mértékben a 3. értékelési körös ajánlást, amely alapján képzéseket kell tartania az adószakértőknek, ami alapján a vesztegetéssel összefüggő kifizetések és jutalékok adóalapból történő levonását felismerik, továbbá, hogy alkalmazzák az OECD adószakértőknek szóló útmutatóját. [2009-es Ajánlás VIII. i; 2009-es Adózási Ajánlás I; i]

d, Győződjön meg arról, hogy a nemzeti adóhatóságot haladéktalanul tájékoztatják minden nemzetközi vesztegetésről szóló ítélet kimeneteléről, annak megállapítása érdekében, hogy helyénvaló-e visszamenőleges hatállyal megtagadni a nemzetközi vesztegetés kifizetéseire vonatkozó kiadások adó jóváírását. [2009-es Ajánlás VIII. i; 2009-es Adózási Ajánlás I. i]

6. A nemzetközi vesztegetéssel összefüggő nyomozással és vádemeléssel kapcsolatban a munkacsoport javasolja, hogy Magyarország:

a, Módosítsa a külföldi hivatalos személy fogalmát úgy, hogy abba bele tartozzon a külföldi vállalatok hivatalos tisztségviselője is; [Az Egyezmény, 1. cikk]

b, Sürgősen hajtsa végre a 3. értékelési körös ajánlást, miszerint hosszabbítsák meg a két éves nyomozási határidőt nemzetközi vesztegetés esetén, olyan módon hogy az megfelelő időt biztosítson a nyomozási cselekmények természetes személy tanukkal összefüggő alkalmazására még komplex jogesetek során is; [Az Egyezmény, 6. cikk]

c, Vizsgálja meg, hogy a pótmagánvádas eljárás alkalmazható-e nemzetközi vesztegetésre olyan esetben, amikor versenytársak és/vagy állampolgárok szenvedtek hátrányt a bűncselekmény miatt, így „áldozatoknak” minősülhetnek az eljárás megindításából kifolyólag; [Az Egyezmény, 5. cikk; 2009-es Ajánlás, I-es melléklet, D paragrafus]

d, Gyűjtsön a hazai és külföldi vesztegetési ügyekben elkobzással összefüggő statisztikai adatokat, ideértve: i. az elkobzott vagyontárgyak összegét és értékét, és ii. az elkobzást elrendelő esetek százalékos arányát is; [Az Egyezmény, 3. cikk]

³ Pénzmosás és terrorizmus finanszírozás elleni rendszerek

7. A nemzetközi vesztegetésben érintett mentelmi joggal rendelkező személyek ellen nyomozás és vádemelés kapcsán a munkacsoport javasolja, hogy:

a, Alkotmányos szinten legyen rögzítve, hogy a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló indítvány benyújtását megelőzően tegyenek intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen személyeket érintő nemzetközi vesztegetés megfelelő módon kerüljenek kivizsgálásra;

b, Biztosítsa, hogy a jogrendszer megfelelő módon kezeli az olyan részes felektől beérkező kölcsönös jogsegély kérelmeket, amelyekben immunitást élvező személyek érintettek; [Az Egyezmény, 5. cikk; 2009-es Ajánlás, I. melléklet, D paragrafus]

8. A kölcsönös jogsegély kérelem Egyezmény részes felei kérése alapján történő kezelése tekintetében a munkacsoport javasolja, hogy Magyarország:

a, A 3. értékelési körös ajánlást hajtsa végre, miszerint Magyarország vezessen statisztikai adatokat a nemzetközi vesztegetéssel kapcsolatos valamennyi bejövő és megküldött kölcsönös jogsegély kérelmekről és vezessen kiadatási kérelemre vonatkozó átfogó éves statisztikát is;

b, Tegyenek megfelelő intézkedések annak érdekében, hogy a magyar állampolgárokkal kapcsolatos információkra vonatkozó kölcsönös jogsegély kérelmekre indokolatlan késedelem nélkül válaszoljanak a hatóságok;

c, Biztosítani kell, hogy a kölcsönös jogsegély kérelmek elutasításának okai az Egyezmény 9.1. cikkével összhangban állnak [Az Egyezmény, 9. cikk; 2009-es Ajánlás XIII.];

9. A jogi személyek nemzetközi vesztegetéssel összefüggő felelőssége tekintetében a munkacsoport javasolja, hogy Magyarország:

a, Vegye fontolóra, hogy a 2001. évi CIV. törvény rendelkezéseinek megfelelően a nemzetközi vesztegetésben érintett jogi személyekre vonatkozó szankciók alkalmazását a megfelelő körülmények között kötelezővé tegyék, dolgozzanak ki belső iránymutatásokat az ügyészek számára, azokra az esetekre amikor releváns lehet a jogi személyekkel szembeni büntetőjogi szankciók alkalmazása, illetve biztosítsák, hogy alkalmazzák is ezeket, amikor szükséges; [Az Egyezmény 2. és 3.2. cikke; 2009-es Ajánlás, I. melléklet, D paragrafus]

b, Vizsgálják felül a jogi személyek felelősségéről szóló 2001. évi CIV. törvényt azért, hogy a vállalkozásokkal, a nem kormányzati szervezetekkel és a jogi szakmával folytatott konzultáció során egyértelművé és hatékonyabbá tegyék azt, kiváltképpen a nemzetközi vesztegetés bűncselekményének tekintetében. [Az Egyezmény, 1. és 2. cikk; 2009-es Ajánlás, I. melléklet, B paragrafus]

10. A nemzetközi vesztegetési kockázatok kezelésével kapcsolatos magánszektorral való együttműködés tekintetében a munkacsoport javasolja, hogy Magyarország:

a, Sürgősen tegyen lépéseket annak érdekében, hogy felhívják a az összes exportáló vállalat, ideértve a multinacionális cégek leányvállalatainak a figyelmét is a nemzetközi vesztegetés kockázataira, továbbá ösztönözzék őket arra, hogy hatékonyan alkalmazzák a nemzetközi

vesztegetés elleni küzdelem kockázatainak kezelésére elérhető eszközöket; és [2009-es Ajánlás, II. melléklet]

b. Hívja fel a figyelmet arra, hogy a külföldi hivatalos személyeknek kifizetett vesztegetés összege nem vonható le az adóból.